

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata

Vijeću Filološkog fakulteta predlažemo da usvoji Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze *Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine*, kandidatkinje mr Ane Đurović (obrazac D1).

KOMISIJA ZA DOKTORSKE STUDIJE



Prof. dr Milica Vuković Stamatović



Prof. dr Sonja Nenezić



Prof. dr Vanja Vukićević Garić

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Ana Đurović
Fakultet	Filološki fakultet
Studijski program	Engleski jezik i književnost
Broj indeksa	1/21
Podaci o magistarskom radu	<i>Analiza diskursa britanskih štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije</i> Nauka o jeziku Filološki fakultet septembar, 2021. 10
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine
Na engleskom jeziku	Discourse strategies employed by British tabloids in the coverage of Great Britain's departure from the European union between 2016 and 2020
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	23. 9. 2022.
Naučna oblast doktorske disertacije	Lingvistika
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Filološki fakultet	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
Kandidatkinja mr Ana Đurović predstavila je polazna istraživanja koja je napisala radeći istraživanje na temu <i>Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine</i> . Odbrana polaznih istraživanja održana je 11. 11. 2022. u 11:30 na Filološkom fakultetu, pred komisijom u sastavu: prof. dr Igor Lakić, prof. dr	

Milica Vuković Stamatović i prof. dr Marijana Cerović. U izlaganju koje je trajalo 25 minuta, kandidatkinja je predstavila teorijski i metodološki okvir istraživanja, kao i prve rezultate svog rada na datu temu. Nakon izlaganja kandidatkinje, Komisija je postavila pitanja, iznijela komentare i dala preporuke koje su od značaja za dalji tok istraživanja na ovu temu.

Kandidatkinja je, prije odbrane polaznih istraživanja, Komisiji dostavila tekst, obima 76 stranica, sa 86 referenci. Tekst sadrži uvodni dio doktorske disertacije i primjere analize dijela korpusa.

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Predmet ove doktorske disertacije je analiza diskursnih strategija britanskih tabloida *Sun* i *Daily Mirror* u njihovom izvještavanju o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije, tj. Bregzitu. Korpus obuhvata novinske članke objavljene na zvaničnim internet sajtovima listova *Sun* i *Daily Mirror*, koji imaju različitu političku orijentaciju – list *Sun* se zalagao za napuštanje Evropske unije, dok je *Daily Mirror* bio naklonjen ostanku u Evropskoj uniji. Istraživanje se bavi poređenjem ova dva korpusa u pogledu upotrebe diskursnih strategija, prije svega prilikom izvještavanja o referendumu 2016. godine, nakon toga o izborima 2017. i 2019. godine, kao i uoči zvaničnog napuštanja Evropske unije 31. januara 2020. godine. Potrebno je istaći da je istraživanje sistematsko i dijahronijsko, tj. pokriva period od četiri godine, a osim toga obuhvata i kontrastivnu analizu dva korpusa.

Analiza diskursa pisanih medija često je predmet lingvističkih istraživanja, a interesantna je i za same medije, posebno kada se radi o temi koja je poljuljala temelje Evropske unije. Nakon izbora koji su održani 2016. godine uslijedila su brojna dešavanja koja su obilježili pokušaji uspostavljanja sporazuma između Velike Britanije i Evropske unije. Četvorogodišnja politička kriza odrazila se ne samo na Veliku Britaniju i Evropsku uniju, već i na cijeli svijet.

S obzirom na to da mediji predstavljaju sastavni dio našeg života, oni imaju značajnu ulogu u prenošenju informacija, oblikovanju stvarnosti i opredijeljenosti birača za određenu opciju, pa su se kao takvi našli u središtu istraživanja kao pokazatelj i uzrok stalnih društvenih, političkih i kulturnih promjena. Izvještavanje britanskih tabloida odlukuje se kombinacijom senzacionalizma,

politike i istraživačkog novinarstva, što njihove članke čini zahvalnim, ali u isto vrijeme, i izazovnim materijalom za analizu. Ovaj rad se bavi lingvističkom, odnosno diskursnom analizom izvještavanja pomenuta dva lista, pri čemu je pristup interdisciplinaran, što je i osnova analize diskursa.

B2. Cilj i hipoteze

Ciljevi:

1. Utvrditi dominantne diskursne strategije (legitimizacija, delegitimizacija, polarizacija, itd.) u diskursu izvještavanja britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu 2016-2020.
2. Utvrditi leksička, gramatička i retorička sredstva pomoću kojih su realizovane dominantne diskursne strategije u diskursu izvještavanja britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu 2016-2020.
3. Utvrditi sličnosti i razlike u upotrebi diskursnih strategija u izvještavanju onih britanskih tabloida koji su zagovarali izlazak Velike Britanije iz Evropske unije i onih koji to nisu, u periodu 2016-2020.
4. Utvrditi da li je i, ako da, u kojoj mjeri, došlo do promjena u izboru i načinu upotrebe diskursnih strategija u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu 2016-2020.

Hipoteze:

H1 U izvještavanju britanskih tabloida upotrebljavaju se specifične diskursne strategije sa ciljem usmjeravanja javnog mnjenja za ili protiv izlaska Velike Britanije iz Evropske unije.

H2 Diskursne strategije koje se koriste u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije ostvaruju se pomoću određenih jezičkih (leksičkih, gramatičkih i retoričkih) sredstava koje je moguće izdvojiti na različitim lingvističkim nivoima.

H3 Izbor diskursnih strategija u izvještavanju britanskih tabloida na temu Bregzita reflektuje političku orijentaciju izdavačkih kuća tih tabloida.

H4 Diskursne strategije u novinskim člancima britanskih tabloida mijenjale su se u periodu od četiri godine od početka kampanje do izlaska Velike Britanije iz Evropske unije (od 2016. do 2020. godine).

B3. Metode i plan istraživanja

Analiza diskursa predstavlja opšti metodološki okvir koji će biti korišćen u istraživanju, a biće sprovedena na uzorku koji obuhvata 300 novinskih članaka objavljenih na zvaničnim internet stranicama britanskih tabloida *Sun* i *Daily Mirror*, što omogućava pristup velikom broju tekstova. Jedna od prednosti analize ove kategorije jeste pristup listovima koji pripadaju različitim političkim orijentacijama – *Sun* je bio naklonjen napuštanju Evropske unije, dok se *Daily Mirror* zalagao za ostanak.

Korpusna lingvistika će predstavljati značajan pomoćni metod u analizi. Upotreba programa *AntConc 3.2.1®* pružiće uvid u listu ključnih riječi i konkordanci zastupljenih u oba korpusa. Korpusna lingvistika u kombinaciji sa kritičkom analizom diskursa omogućava analiziranje upotrebe i funkcije određenih jezičkih sredstava i strategija u diskursu britanskih tabloida.

U okviru polaznih istraživanja, kandidatkinja je predložila strukturu doktorske disertacije:

- **Polazne osnove**
 - Predmet istraživanja
 - Cilj istraživanja
 - Hipoteza
 - Korpus
 - Metode
- **Analiza diskursa**
 - Diskurs i tekst
 - Pisani diskurs kao oblik interakcije
 - Kritička analiza diskursa
- **Diskurs pisanih medija**
 - Dnevne novine
 - Povezanost novinskog teksta i konteksta
 - Analiza mikrostrukture i makrostrukture
 - Tema u novinskom diskursu
 - Organizaciona struktura novinskih članaka

- Pregled ranijih istraživanja
- **Britanska štampa**
 - Vlasništvo
 - Britanski tabloidi (*Daily Mirror* i *Sun*)
 - Uloga britanskih tabloida u političkom životu Velike Britanije
 - Tabloidizacija
- **Diskursne strategije**
 - Značenje
 - Struktura
 - Argumentacija
 - Retorika
 - Akcija i interakcija
 - Makrostrategije
- **Analiza korpusa**
 - Referendum 2016. godine
 - Sun
 - Daily Mirror
 - Rezime
 - Izbori održani 2017. godine
 - Sun
 - Daily Mirror
 - Rezime
 - Prijevremeni izbori u decembru
 - Sun
 - Daily Mirror
 - Rezime
 - Napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine
 - Sun
 - Daily Mirror
 - Rezime
- **Zaključak**
- **Literatura**

Prvi dio rada počinje polaznim osnovama i nastavlja s teoretskim prikazom analize diskursa. Osim toga, ova disertacija pruža uvid u diskurs pisanih medija, britansku štampu i diskursne strategije koje mogu biti predstavljene na mikro i makro nivou.

Nakon poglavlja o *diskursnim strategijama*, predstavljeni su rezultati sprovedenog istraživanja. *Analiza korpusa* podijeljena je na sljedeća poglavlja: (1) referendum 2016. godine, (2) izbori

održani 2017. godine, (3) prijevremeni izbori u decembru 2019. i (4) napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine, koja se dalje dijele na potpoglavlja *Sun* i *Daily Mirror*, u okviru kojih su analizirane diskursne strategije upotrijebljene u ovim novinskim listovima. Neke od dominantnih strategija jesu legitimizacija, delegitimizacija, polarizacija (dihotomija *mi* naspram *njih*, pozitivno samopredstavljanje i negativno predstavljanje drugih) itd. Prilikom analize diskursnih strategija utvrdiće se leksička, gramatička i retorička sredstva koja doprinose njihovoj realizaciji.

Na kraju svakog poglavlja, koje nosi naziv jednog od važnih događaja zastupljenih tokom četvorogodišnjeg perioda, nalazi se rezime u kojem će se utvrditi sličnosti i razlike u upotrebi diskursnih strategija u izvještavanju novinskih listova koji pripadaju različitim političkim orijentacijama. Na samom kraju nalazi se zaključak u kojem će biti prikazana evaluacija postignutih rezultata. U ovom dijelu utvrdiće se da li je došlo do promjena u izboru i načinu upotrebe diskursnih strategija u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine.

B4. Naučni doprinos

Ova doktorska disertacija nadovezuje se na magistarski rad *Analiza diskursa britanskih štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije*, koji je pokazao da postoji mnogo prostora za dalju analizu ove tematike. Za razliku od prethodnog istraživanja, koje se bavilo analizom izvještavanja tzv. ozbiljne štampe, ovo istraživanje bavi se britanskim tabloidima *Sun* i *Daily Mirror* i prilazi izvještavanju o Bregzitu iz drugačijeg ugla. Razlog za ovu analizu leži u tvrdnjama da su upravo tabloidi imali presudnu odluku u vezi sa Bregzitom. Osim referendum, kandidatkinja se bavi okolnostima i događajima koji su uslijedili nakon 23. juna 2016, kao i uoči napuštanja Evropske unije 31. januara 2020. godine. Na osnovu toga, možemo reći da ovaj rad svjedoči o jednom periodu u Velikoj Britaniji koji će biti od značaja za dalje tumačenje britanske istorije i političke scene.

Uticaj vlasništva, sloboda medija, govor mržnje, manipulisanje javnim mnijenjem, lažne vijesti, senzacionalizam i tabloidizacija, samo su neke od tema koje se nameću prilikom analize medijskog diskursa, a mogle bi biti od koristi studentima novinarstva. Smatramo da će ovaj rad

dati značajan doprinos na polju analize diskursa pisanih medija i kritičke analize diskursa, ali i da će doprinijeti boljem shvatanju povezanosti između jezika i socio-političkih trendova. Za razliku od prethodno objavljenih istraživanja koja su se bavila užim i specifičnim aspektima Bregzita, ova doktorska disertacija će na sveobuhvatan način obraditi temu Bregzita tokom cjelokupnog procesa, fokusirajući se na konkretne diskursne strategije, kao i na leksička, gramatička i retorička sredstva pomoću kojih su realizovane.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

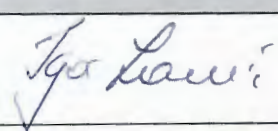
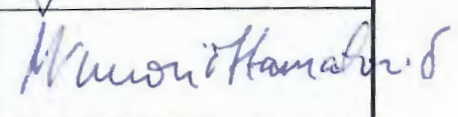
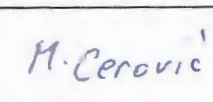
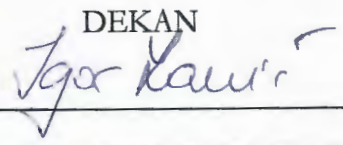
Smatramo da je istraživanje finansijski i organizaciono izvodljivo. Kandidatkinja je sakupila većinu relevantne literature.

Mišljenje i prijedlog komisije

Nakon što je pročitala tekst polaznih istraživanja kandidatkinje mr Ane Đurović (76 stranica teksta sa citiranih 86 referenci) i saslušala izlaganje prvih rezultata, Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata zaključila je da je tema *Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine* podobna za doktorsko istraživanje. Ova tema je aktuelna i izazovna za analizu, a za razliku od dosadašnjih istraživanja rađenih na ovu temu, ovo istraživanje je sistematsko i dijahronijsko, a obuhvata i kontrastivnu analizu dva korpusa koji pripadaju novinskim listovima koji imaju različitu političku orijentaciju.

Kandidatkinja je proučila značajnu literaturu koju je adekvatno predstavila kako u tekstu polaznih istraživanja, tako i u izlaganju prilikom odbrane. Prvi rezultati istraživanja ukazuju na to da se kandidatkinja mr Ana Đurović adekvatno oslanja na postojeće teorije, te da adekvatno koristi metode naučnog istraživanja koji su u ovom pregledu pomenuti. Uzimajući u obzir aktuelnost teme, kao i istraživački pristup, očekivano je da će određene djelove istraživanja biti moguće objaviti u referentnim međunarodnim publikacijama.

Na osnovu navedenog, Komisija jednoglasno predlaže Vijeću Filološkog fakulteta, Centru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore temu *Diskursne strategije u izvještavanju britanskih*

tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine, a kandidatkinju mr Anu Đurović kao podobnu za izradu doktorske disertacije pomenutog naslova, te preporučuje da ona nastavi rad na sprovođenju ovog istraživanja.		
Prijedlog izmjene naslova (po potrebi predložiti izmjenu naslova)		
Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora (titula, ime i prezime, ustanova)		
Planirana odbrana doktorske disertacije septembar, 2024.		
Izdvojeno mišljenje (popuniti ukoliko neki član komisije ima izdvojeno mišljenje)		
		Ime i prezime _____
Napomena (popuniti po potrebi)		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata		
Prof. dr Igor Lakić, redovni profesor Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore		
Prof. dr Milica Vuković Stamatović, vanredna profesorica Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore		
Prof. dr Marijana Cerović, vanredna profesorica Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore		
U Nikšiću, 14. 11. 2022.		
		DEKAN 

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
Prof. dr Igor Lakić	Da li odabrana metodologija omogućava da se na pravi način obrade diskursne strategije? Koji od navedenih autora je bio najkorisniji u odabiru metodologije za istraživanje?
Prof. dr Milica Vuković Stamatović	Da li planirate da proširite dio o kritičkoj analizi diskursa? Kako planirate da raspodijelite broj članaka u odnosu na četiri događaja koja analizirate vezan za Bregzit?
Prof. dr Marijana Cerović	Da li planirate da uključite pregled dosadašnjih istraživanja o diskursu Bregzita?
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
ZNAČAJNI KOMENTARI	